

Колективу
Інституту металофізики
імені Т.В.Курдюмова
НАН України

70

м. Київ - 2016 рік.

Високоповажні колеги!

Президія Національної академії наук України та Відділення фізики і астрономії НАН України щиро вітають всіх співробітників Інституту металофізики ім. Г.В.Курдюмова НАН України з 70-річчям від дня заснування.

Свій ювілей колектив інституту зустрічає вагомими науковими здобутками, які отримали визнання не лише у нашій країні, але й далеко за її межами. Створені вами зусиллями технології та матеріали знаходять широке застосування у народному господарстві країни і також часто служать людям в інших державах.

В інституті сформувалися і успішно працюють кілька наукових шкіл, заснування яких пов'язано з іменами видатних учених і особистостей, таких як Георгій В'ячеславович Курдюмов, Віктор Григорович Бар'яхтар, Віталій Никифорович Грідинев, Михайло Олександрович Кривоглаз, Володимир Володимирович Немошканенко, Андріян Анатолійович Смирнов, Анатолій Петрович Шпак.

Досягнення науковців інституту понад 20 разів були удостоєні Державними преміями СРСР та України у галузі науки і техніки, дев'ятьма Преміями Президента України для молодих учених, шістьма міжнародними преміями та преміями імені видатних учених НАН України.

З глибоким задоволенням відзначаємо, що вчені і фахівці інституту в нелегких умовах сьогодення продовжують активні творчі пошуки принципово нових можливостей і шляхів вирішення актуальних проблем вітчизняного матеріалознавства. Ваша наполегливість і сумлінна праця є доброю ознакою оновлення вітчизняної науки, збагачення її скарбниці. Немає жодних сумнівів, що саме завдяки патхенній праці співробітників Інституту металофізики ім. Г.В.Курдюмова НАН України фізика металів в Україні знаходиться на світовому рівні, а в деяких напрямах займає провідні позиції. Це викликає повагу всієї академічної спільноти.

Віддаючи шану вашим незаперечним науковим здобуткам, щиро бажаємо всім співробітникам Інституту металофізики ім. Г.В.Курдюмова НАН України міцного здоров'я, великого щастя та нових творчих звершень на теренах науки і технічного прогресу.

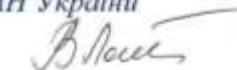
Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

 Б.С. ПАТОН

Головний учений секретар
Національної академії наук України
академік НАН України

 В.Л. БОГДАНОВ

Академік-секретар
Відділення фізики і астрономії НАН України
академік НАН України

 В.М. ЛОКТЄВ

Глубокоуважаемый Орест Михайлович,

От имени Института металлургии и материаловедения им. Фердинанда Тавадзе я уполномочен с большой любовью искренне поздравить Вас с важным событием – 70- летним юбилеем Института металлофизики НАН Украины

Начатые в Вашем Институте академиком Г. В. Курдюмовым пионерские работы по физике мартенситного превращения в сплавах дали толчок для систематических исследований этого явления, как в Институте, так и в мире в целом. В Институте успешно развиваются исследования фазовых равновесий и построение фазовых диаграмм многокомпонентных сплавов с высокими показателями жаропрочности, жаростойкости и износостойкости

К достижениям Вашего Института относится создание теорий: электронных свойств неупорядоченных кристаллов с учётом корреляционных эффектов в расположении атомов; флуктуационных состояний и концентрационных эффектов в перестройке спектров элементарных возбуждений в неидеальных твёрдых телах.

Учёными Вашего Института разработаны физические модели фазовых превращений в различных сплавах, впервые обнаружено явление аномально низкой и аномально высокой тетрагональности мартенсита, что легло в основу многочисленных экспериментальных и теоретических исследований структурного состояния мартенсита в закалённых сплавах внедрения и замещения.

На основе работ академика В. Н. Гриднева и его последователей по изучению фазовых превращений в неравновесных условиях сформированы физические представления о механизмах диффузионных и бездиффузионных процессов и природе метастабильных состояний, целенаправленно создаваемых при скоростном нагреве в сталях и обеспечивающих их уникальные физико-механические свойства.

Развитие теоретических и экспериментальных исследований в этом направлении способствовало разработке методов скоростной электротермической, лазерной, электроискровой, термоциклической, термомеханической, ультразвуковой, механической ударной обработки, а также расширению класса материалов, таких как титановые и жаропрочные никелевые сплавы, в которых в существенно неравновесных условиях формируются структурно-фазовые состояния, обеспечивающие высокий уровень свойств.

Значительным вкладом в развитие направления являются работы в области: электродинамики сверхпроводников и сверхпроводниковых композиций в магнитных полях; физики сверхпроводников с высокими критическими параметрами и анизотропных неидеальных сверхпроводников II-го рода со структурными дефектами, новых сверхпроводниковых композиций и многослойных структур. Исследован новый класс сверхпроводников — ферропникиды; выявлена

орбитальная избирательность электронов, которые формируют в них сверхпроводниковый конденсат.

Дорогой Орест Михайлович! Вы являетесь наследником великих научных достижений Института, и я очень рад, что сегодня достойно продолжаете эту деятельность. Бог в помощь Вам и Вашему Институту во славу Украинской науки.

Гиоргий Тавадзе

Г. Тавадзе

Директор Института металлургия и материаловедения

им. Фердинанда Тавадзе

Академик Национальной академии наук Грузии

Доктор технических наук, профессор

25 мая 2016.

Уважаемые Орест Михайлович,
коллеги, друзья!

Сердечно поздравляем вас со знаменательной датой – 70-летием со дня основания Института металлофизики, крупнейшего в Украине и в Европе научного центра фундаментальных исследований в области физики металлов.

Пройденный путь коллектива Института металлофизики им. Г.В. Курдюмова Национальной Академии наук України отмечен крупными научными достижениями в развитии теоретических основ металлофизики, физики поверхности, в исследовании электронной структуры и электронных свойств металлов и сплавов, фазовых превращений и фазовых равновесий. Научные разработки в области физики прочности и пластичности, в исследовании способов получения гетероморфных и наноразмерных систем, разработки новых материалов с высоким комплексом физических и эксплуатационных свойств стали основой для создания уникальной техники и технологий.

Благодаря достижениям широкой известных научных школ, сформировавшихся в Институте, ученые ИМФ десятки раз становились лауреатами государственных премий в области науки и техники, кавалерами высших правительственные наград, удостаивались авторитетных международных научных премий.

Работы сотрудников ИМФ НАН Украины нашли широкое признание в мировом научном сообществе. Руководству и коллективу института удалось сохранить тесные научные связи с учеными многих стран, среди которых и Беларусь. С удовольствием отмечаем многолетние профессиональные и личные контакты ученых Института металлофизики НАН Украины и Физико-технического института НАН Беларусь.

От имени коллектива ФТИ НАН Беларусь поздравляем с праздником, желаем Институту металлофизики процветания во благо украинской науки, а каждому его сотруднику в отдельности здоровья, творческих успехов, финансового благополучия!

Директор Физико-технического института
Национальной академии наук Беларусь

Академик

Томилов В.А.

Гордиенко А.Н.

Інституту метаморфізики
імені Т. В. Курдюмова
НАН України –
70
ріків!

Від імені колективу Головної астрономічної обсерваторії НАН України
щиро вітаю колектив Інституту ім. Г. В. Курдюмова НАН України
з 70-річчям від дня заснування Інституту.

Інститут метаморфізики НАН України – провідний в Україні
та Європі науковий центр фундаментальних та прикладних дослі-
джень з фізики мінералів. Тут сформувалася видатними вченими та
активно розвиваються юні поспівниками та учнями наукові
школи:

- академіка Курдюмова Г. В. з вивчення фазових перетворень
та фазової структури багатокомпонентних сплавів;
- академіка АН УРСР Гридинова В. Н. з фізики міцності
мінералів і сплавів;
- академіка АН УРСР Смирнова А. А. з теорії мінералів та
сплавів;
- академіка АН УРСР Немошленка В. В. з вивчення
електронної структури твердого піна.

ІМФ НАН України – здана у світі наукова установа з розробки
нових методів створення метаморфічних матеріалів з високим рівнем
фізичних та мінеральних властивостей, які широко використовуються
підприємствами України та світу.

ІМФ НАН України властиві оригінальні підходи до науково-органі-
заційної діяльності, ініціативи з проведення міжнародних та націо-
нальних форумів з фізики мінералів і метаморфічних систем, підготовка
кадрів та ін.

Відзначаючи багатолітні дружні стосунки між нашими ко-
лективами, бажаю Вам, членамів колег, доброго здоров'я, твор-
чої паснає та нових досягнень з вивчення мінералів та метаморфічних
систем в іншій розвитку науки України.

Директор ГАО НАН України
академік НАН України

Я. С. Яхів

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Пр. Перемоги, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: ministry@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Від 23.05.2016 № 116-33/7

На № _____ від _____

Інститут металофізики
ім. Г. В. Курдюмова НАН України

Дорогі колеги!

У сучасному світі наука є стратегічним ресурсом розвитку. Нові знання та інновації, в основу яких покладено наукові здобутки та високотехнологічні рішення, визначають соціально-економічні перспективи кожної держави. Підтримка науки та вчених для Міністерства освіти і науки України завжди була і буде ключовим пріоритетом.

Інститут металофізики ім. Г. В. Курдюмова НАН України є загальнознаним лідером вітчизняної науки за напрямом матеріалознавства та деяких інших фундаментальних аспектів сучасної фізики. За таким визнанням стойть величезна праця, наполегливі пошуки істини і постійна, копітка дослідницька робота багатьох поколінь співробітників інституту. Сьогоднішні працівники інституту не лише зберігають успадковані від усавлених попередників наукові традиції, але й розвивають та збагачують їх, забезпечуючи проведення досліджень і наукових розробок на вістрі наукового прогресу.

Бажаю Вам успіхів, благополуччя у родинах, плідної роботи в ім'я України, натхнення, наснаги і звитяги!

З повагою

Заступник Міністра

М. В. Стріха

Жеребчук 287 89 30

№: МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

№1/11-6424 від 19.05.2016

Інституту металофізики імені Г. В. Курдюмова

НАН України – 70

Від імені колективу Головної астрономічної обсерваторії НАН України широ вітаю колектив Інституту ім. Г. В. Курдюмова НАН України з 70-річчям від дня заснування Інституту.

Інститут металофізики НАН України – провідний в Україні та Європі науковий центр фундаментальних та прикладних досліджень з фізики металів. Тут сформувалися видатними вченими та активно розвиваються їхніми послідовниками та учнями наукові школи:

- академіка Курдюмова Г. В. з вивчення фазових перетворень та фазової рівноваги багатокомпонентних сплавів;
- академіка АН УРСР Гриднєва В. Н. з фізики міцності металів і сплавів;
- академіка АН УРСР Смирнова А. А. з теорії металів та сплавів;
- академіка АН УРСР Немошканенка В. В. з вивчення електронної структури твердого тіла.

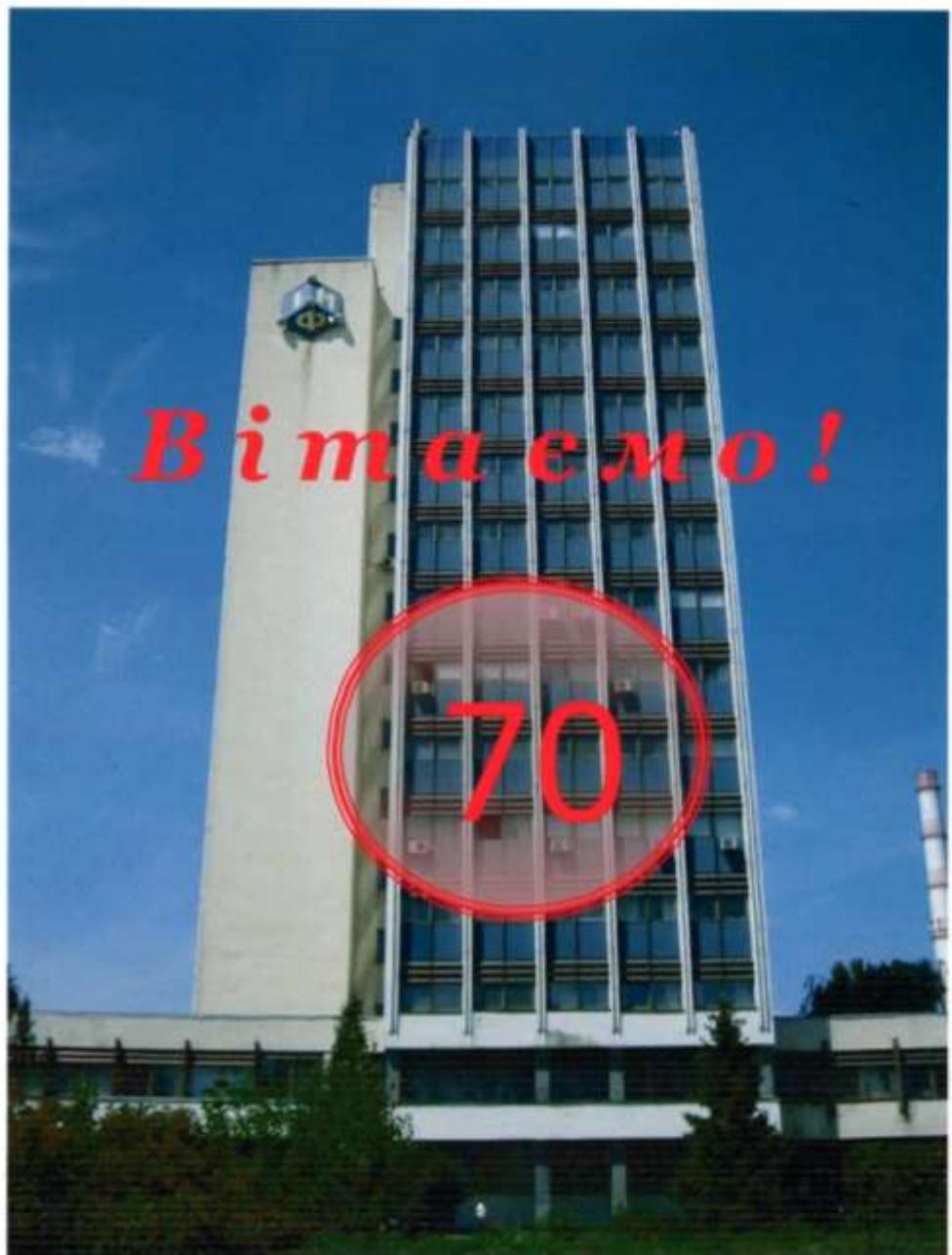
ІМФ НАН України – знана у світі наукова установа з розробки нових способів створення металічних матеріалів з високим рівнем фізичних та металічних властивостей, які широко використовуються підприємствами України та світу.

ІМФ НАН України властиві оригінальні підходи до науково-організаційної діяльності, ініціативи з проведення міжнародних та національних форумів з фізики металів і металічних систем, підготовки кадрів та ін.

Відзначаючи багатолітні дружні стосунки між нашими колективами, бажаємо Вам, шановні колеги, доброго здоров'я, творчої наснаги та нових досягнень з вивчення металів та металічних систем в ім'я розвитку науки України.

Директор ГАО НАН України
академік НАН України

Я. С. Яшків

Вітаємо славетний колектив
Інституту металофізики
з 70-річчям!

Глибокі знання, професіоналізм і величезний досвід здобули
колективу Інституту високий науковий авторитет.

Багатогранна творча діяльність Інституту металофізики
визнана міжнародним академічним співтовариством і
неодноразово заслужено високо оцінювалася.

Прийміть наші най тепліші поздоровлення з нагоди Ювілею
та слова щирої подяки за багаторічну добросовісну працю на
благо розвитку української науки в області фізики металів.

Бажаємо колективу Інституту металофізики упевненості
в завтрашньому дні, цікавих проектів та нових досягнень,
наснаги для здійснення всього задуманого на довгі-довгі роки,
успіхів, миру та злагоди.

Нехай у всіх починаннях колектив Інституту
металофізики супроводжує вдача, розуміння і підтримка з боку
колег і однодумців, а непроста робота буде приносити
задоволення і творчі перемоги та надалі сприятиме подальшому
розвитку української науки.

На снаги та усіляких гараздів і довгих щасливих літ!

З повагою,
Герой України, почесний директор
Інституту магнетизму
НАН України та МОН України,
Академік НАН України

В.Г. Бар'яхтар

Директор Інституту магнетизму
НАН України та МОН України,
член-кор. НАПН України

Ю.І. Горобець

Заступник директора Інституту
магнетизму НАН України та
МОН України, док. фіз.-мат. наук

В.Ф. Лось

Колективу Інституту металофізики
ім. Г.В. Курдюмова
Національної академії наук України

Вельмишановні колеги і друзі!

Дирекція та колектив Інституту фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова НАН України щиро вітають уславлений науковий колектив, провідний науковий центр у галузі фізики твердого тіла і, зокрема, фізики металів, з нагоди 70-річчя від дня заснування.

Створена з ініціативи академіків Георгія В'ячеславовича Курдюмова та Віталія Івановича Данилова в листопаді 1945 р. Лабораторія металофізики була родоначальницею заснованого в 1955 р. Інституту металофізики, який по праву і з гордістю носить ім'я одного із своїх засновників. За 70 років своєї діяльності Інститут став потужним науковим колективом, в якому постійно зароджувалися нові наукові і технічні напрями, серед яких можна в першу чергу відзначити теоретичну фізику металів, дослідження їх електронної структури та електронних властивостей, фізику міцності та пластичності, фазові перетворення та фазові рівноваги в металічних системах, фізику поверхні металів. До вагомих досягнень вчених Інституту належать два відкриття: "Властивість неоксидованості ультрадисперсних форм простих речовин, розташованих на поверхні космічних тіл" та "Явище пружної рівноваги фаз при фазових перетвореннях мартенситного типу – ефект Курдюмова". В Інституті успішно працює п'ять наукових шкіл, а доробок науковців Інституту гідно відзначений Державними преміями України в галузі науки і техніки, іменними преміями Національної академії наук України, премією президента Національної академії наук України, Національної академії наук Білорусі та Академії наук Молдови.

Історія Інституту сяє іменами видатних вчених, серед яких, крім своїх засновників, в першу чергу варто відзначити академіків Віталія

Никифоровича Грідинса, Володимира Володимировича Немошканенка, Василя Миколайовича Свєчникова, Адріана Анатолійовича Смирнова, Анатолія Петровича Шпака, Ореста Михайловича Івасишина, членів-кореспондентів Віктора Миколайовича Антонова, Олександра Анатолійовича Кордюка, Юрія Миколайовича Кovalя, Михайла Олександровича Кривоглаза, Юрія Яковича Мешкова, Вадима Борисовича Молодкіна, Богдана Костянтиновича Остафійчука, Станіслава Петровича Ошкальорова, Віктора Михайловича Уварова, Валентина Тихоновича Черепіна, котрі гідно репрезентували і репрезентують українську науку на теренах цілого світу і чиї науково-технічні розробки відзначенні найвищими державними нагородами України.

У восьме десятиліття свого існування Інститут металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України входить колективом однодумців, росте і розвивається, вдосконалюється його структура і система керування, що спрямовано на вирішення базових проблем економіки та промислового виробництва не тільки України, але й всієї планети.

В цей ювілейний день, шановні колеги і друзі, хочемо побажати Вам міцного здоров'я, добра та добробуту, нових творчих злетів, нових наукових проривів і процвітання колективу, натхнення і плідної праці на благо всієї України.

Від імені колективу Інституту фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова НАН України

Директор, чл.-кор. НАН України

O.Є. Бєляєв

Інституту металофізики
ім. Г. В. Курдюмова НАН України

70

Дорогі друзі!

Прийміть сердечні вітання і найщиріші побажання вчених ІРЕ
ім. О. Я. Усикова НАН України з нагоди 70-річчя вашого Інституту!

Ваш колектив прославлений далеко за межами України своїми видатними досягненнями в області фізики металів. Вами вписано багато золотих сторінок у розвиток таких важливих напрямків науки, як електронна структура та властивості металів і сполук на їх основі, атомна будова металів і металомісних гетерофазних структур, наномасштабні та наноструктуровані системи, фізика міцності та пластичності металів і сплавів.

Розвиток досліджень у цих областях науки у вашому Інституті здійснюється з метою вирішення актуальних завдань практики, серед яких розробка фізичних основ та пошук принципово нових способів створення металічних матеріалів з високим рівнем фізичних та механічних властивостей, які можуть працювати в складних термосилових та радіаційних умовах, розробка на основі цих матеріалів принципово нових пристрій для сучасної техніки, оновлення існуючих технологічних режимів і структури виробництва металічних виробів та пристрій на їх основі.

Розробки вашого Інституту широко використовуються провідними підприємствами України, серед яких такі гіганти, як ДП «Антонов», Крюківський вагонобудівний завод (Кременчук), Запорізька АЕС, ПАТ «Мотор Січ», ДП ЗМКБ «Прогрес», ТОВ «МЕЛТА» та інші.

У фундаментальних дослідженнях і розробках вашого Інституту зацікавлена не лише Україна, а й багато країн світу, і ваш колектив успішно співпрацює із провідними науковими центрами та університетами США, Німеччини, Китаю, Чехії, Польщі, Франції, Білорусі, Казахстану.

Ми з радістю і гордістю стежимо за успіхами вашого колективу в області наукового приладобудування, у тому числі в енергетичній галузі, у створенні нових матеріалів. У розроблених вами нових технологіях, унікальних пристроях і матеріалах втілені результати багаторічної фундаментальної наукової діяльності Інституту, традиції його найвідоміших наукових шкіл з фізики міцності металів і сплавів, з фазових перетворень і фазової рівноваги, теорії металів і сплавів з неідеальною кристалічною структурою, з електронної структури і спектроскопії твердого тіла.

Славу і гордість української фізичної науки являє собою плеяда видатних вчених, які працюють у вашому колективі. Вони гідно продовжують наукові традиції, закладені їх усталеними попередниками – акад. АН УРСР В. Н. Гріденевим, акад. АН АРСР і акад. АН УРСР Г. В. Курдюмовим, акад. АН УРСР А. А. Смірновим, чл.-кор. АН УРСР М. О. Кривоглазом, акад. НАН України А. П. Шпаком, акад. НАН України В. В. Немошканенком.

Дорогі друзі!

Від щирого серця бажаємо вашому прекрасному колективу результативної роботи, стабільного фінансування, ентузіазму та оптимізму.

Нехай ваші найсміливіші задуми втілюються в життя, і кожен наступний успіх відкриває перспективи для нових, все більш захоплюючих і сміливих праґнень, надій і нових видатних наукових звершень.

Директор
Інституту радіофізики та електроніки
ім. О. Я. Усикова НАН України,
чл.-кор. НАН України

П. М. Мележик

Почесний директор
Інституту радіофізики та електроніки
ім. О. Я. Усикова НАН України,
академік НАН України

В. М. Яковенко

Вельмишановний Оресту Михайловичу!

Сердечно вітаємо Вас і колектив ІМФ ім. Г.В. Курдюмова НАН України з 70 річчям!

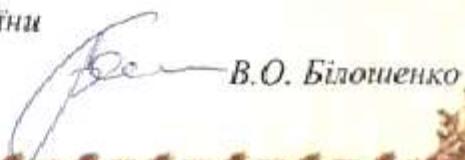
За 70 років становлення і підйому ІМФ став одним із найбільших в Україні і Європі Центрів фундаментальних і прикладних досліджень в галузі фізики металів і металічних систем.

Відзначаючи свій ювілей, ІМФ має право пишатися досягнутими високими результатами. ІМФ славиться своїми науковими школами, які отримали всесвітнє визнання. Серед співробітників ІМФ значна кількість лауреатів престижних державних премій та нагород, троє вчених входять у топ-100 кращих вчених України за індексом Гірша. Інститут має численні іноваційні розробки матеріалів, технологій оброблення, діагностики та виготовлення напівфабрикатів і готових виробів. Ваш внесок у розвиток науки і промисловості значний, а ваша підтримка вузів у підготовці фахівців неоцінена.

Десятки років наші колективи плідно співпрацюють в різних напрямках наукової діяльності. Ми висловлюємо подяку ІМФ і його керівництву за постійну допомогу, увагу і підтримку співробітників ДонФІТ ім. О.О. Галкіна НАН України, особливо важливі в цей важкий для нього період.

Бажаємо Вам нових вершин на благо Науки, а також мирного неба, міцного здоров'я, творчого наполеглення, нових радошів і життєвого благополуччя!

В.о. директора ДонФІТ НАН України
д.т.н., проф.

В.О. Білощенко

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE

ІНСТИТУТ ТЕОРЕТИЧНОЇ ФІЗИКИ
ім. М.М. БОГОЛЮБОВА

BOGOLYUBOV INSTITUTE FOR
THEORETICAL PHYSICS

вул. Метрологічна, 14-б,
Київ, 03680, Україна

Tel: 38 (044) 526-5362
E-mail: itp@bitp.kiev.ua

Fax: 38 (044) 526-5998
www.bitp.kiev.ua

14-b Metrologichna St.
Kyiv, 03680, Ukraine

№

Колективу Інституту металофізики
ім. Г. В. Курдюмова НАН України

Вельмишанові колеги, дорогі друзі!

Від імені Інституту теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова НАН України сердечно вітаю вас зі славним ювілеєм!

За 70 років свого існування Інститут металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України став всесвітньо знаним науковим центром. Історія Вашого інституту пов'язана з іменами таких видатних вчених як В.Н. Гріденев, Т.В. Курдюмов, А.Л. Смірнов, М.О. Кривоглаз, В.В. Немошканенко, А.П. Шпак та багатьма іншими. Зараз Інститут є найбільшим в Україні та Європі центром фундаментальних досліджень в галузі фізики металів, досягнення якого широко відомі і в нашій країні і в світі.

Ми високо цінуємо багатолітню співпрацю і теплі дружні стосунки, що склалися між Інститутом теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова НАН України та Інститутом металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України.

Від усього серця бажаємо колективу інституту доброго здоров'я, щастя, благополуччя та нових творчих здобутків на благо України.

Директор інституту
академік НАН України

А.Т. ЗАГОРОДНІЙ

70

Вельмишановний Оресте Михайловичу!

Шановні колеги, друзі!

Колектив Інституту фізики гірничих процесів НАН України від широго серця поздоровляє Вас з 70-ю річницею Вашого Інституту!

Інститут металофізики ім. Т.В. Курдюмова НАН України займає гідну позицію серед інститутів нашої академії і є одним з визнаних в світі лідерів у галузі фізики твердого тіла, фізики металів та фізичного матеріалознавства. Й цей ювілей — ще одна присмна нагода відзначити Ваш високий професіоналізм, інноваційні підходи та самовіддану працю.

З нагоди Вашого свята прийміть найширіші вітання та побажання творчої наслаги та успіхів! Нехай Ваш досвід і професіоналізм, величезний творчий та інтелектуальний потенціал і надалі служитиме зміцненню нашої держави.

Бажаємо Вам міцного здоров'я, любові, злагоди і благополуччя!

З повагою,

директор ІФГП НАН України

д.т.н., професор

В.Т. Гріньов

Колективу Інституту металофізики
ім. Г.В. Курдюмова НАН України з нагоди

70

-річчя від дня заснування

м. Київ 2016 р.

Вельмишановий Оресте Михайловичу,
Вельмишановні колеги!

Від імені колективу працівників Інституту фізики Національної академії наук України та від себе щиро вітаємо Вас з нагоди 70-річчя від дня заснування Інституту металофізики ім. Г.В.Курдюмова НАН України – найбільшого в Європі наукового центру фундаментальних та прикладних досліджень в галузі фізики металів.

Історія Інституту металофізики розпочалася у 1945 році зі створення Лабораторії металофізики АН УРСР, пізніше реорганізованої в Інститут металофізики. З метою розробки нових технологічних процесів і створення нових жароміцьких та надпровідних матеріалів ще на початку 60-х років в Інституті створена унікальна технологічна база, обладнана вакуумними лабораторними індукційними печами. Для досліджень фізичних процесів при низьких і наднизьких температурах у 1969 році в Інституті створено спеціалізований "Кріогенний корпус", нове спеціалізоване устаткування якого дає можливість здійснювати систематичні наукові дослідження в галузі низькотемпературної металофізики, надпровідності і надпровідної електроніки.

Наявність унікального обладнання та творчої ініціативи працівників Інституту забезпечили досягнення Інститутом видатних наукових результатів у галузі фізики металів, добре відомих науковій спільноті. Зокрема, виявлено принципово нові можливості і шляхи створення унікальних металевих матеріалів з істотно покращеними властивостями, здатних працювати в складних умовах і стимулюючих науково-технічний процес, серед яких – функціональні матеріали з ефектом пам'яті форми, розроблено принципово нові пристрої для сучасної техніки, здійснено перебудову існуючих технологічних процесів і структури виробництва, підвищення рівня його технологічної культури. Успішно здійснюються дослідження електронної структури і електронні властивості металів і сплавів, фізика міцності і пластичності, фазові перетворення і фазові рівноваги, фізика поверхні.

Науковці Інституту фізики НАН України пишаються тим, що частково напрями діяльності Інституту металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України були започатковані в стінах нашого інституту, і при створенні Вашого інституту до лабораторії металофізики переїшли разом з частиною крупних вчених відділу металофізики Інституту фізики АН УРСР. Зокрема, вагомий внесок в дослідження процесів дифузії вніс Соломон Давидович Герцрікен, очолюючи одноіменний відділ в Інституті металофізики АН УРСР.

Присмно відзначити, що між нашими інститутами були глибокі творчі зв'язки, що значна частина досліджень тривалий час виконувалася Вами в тісному співробітництві з колегами нашого інституту.

В день Вашого ювілею щиро бажаємо Інституту металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України подальшого розвитку, а всім співробітникам Інституту – міцного здоров'я, щастя, творчої наснаги, нових відкриттів та здійснення звершень на благо нашої України.

Директор ІФ НАН України
академік НАН України

Почесний директор ІФ НАН України
академік НАН України

Л.П. Яценко

М.С. Бродин

Директору
Інституту металофізики
імені Т.В.Курдюмова
НАН України
академіку НАН України
Івасишину Оресту Михайловичу

і всьому колективу Інституту

з нагоди 70-ліття
ІМФ ім. Т.В.Курдюмова
НАН України

Вельмишановний Оресте Михайловичу,
дорогі колеги!

Інститут фізики конденсованих систем НАН України має за високу честь і велику приємність вітати Інститут металофізики ім. Г.В.Курдюмова НАН України із славною датою. Понад сімдесят років наполегливої праці позаду, переконливими є значні здобутки і досягнення, витворено потужний науковий колектив. Ваш Інститут достойно пройшов цей шлях, впродовж якого розвинулися потужні наукові школи, досягнуто видатних наукових результатів, реалізовано масштабні проекти, збудована і функціонує надійна інфраструктура.

На весь світ нині відомі наукові школи Інституту з фізики міцності металів і сплавів (В.Н.Гріденев, О.М.Івасишин), фазових перетворень і фазових рівноваг (Г.В.Курдюмов, Ю.М.Коваль), теорії металів і сплавів з неідеальною кристалічною структурою (А.А.Смірнов, М.О.Кривоглаz, В.Б.Молодкіn), електронної структури і спектроскопії твердих тіл (В.В.Немошканенко, В.М.Антонов, А.П.Шпак, В.М.Уваров), а також новітніх напрямків фізики надпровідності та фізики наноструктурованих систем. Заслуговують високої оцінки досягнення Інституту у впровадженні наукових результатів у промисловість, зокрема у виробництво конструкційних сталей і титанових сплавів, аморфних і нанокристалічних сплавів, стрічкових магнітопроводів і багато інших.

За ці роки Інститут металофізики вписав славні сторінки в літопис Академії наук України і нашого рідного Відділення фізики і астрономії.

Інститут фізики конденсованих систем НАН України з глибокою повагою ставиться до вчених Вашого Інституту, пам'ятає і високо цінує добре стосунки з академіками В.В.Немошканенком і А.П.Шпаком, сердечно вдячний за постійну дружню підтримку академіку О.М.Івасишину, багатьом іншим видатним науковцям Інституту.

Щиро бажаємо процвітання у наступні роки, подолання нових викликів, які постають перед усіма нами.

Многая і благая літа Інституту металофізики ім. Г.В.Курдюмова НАН України, його достойним працівникам і їхнім родинам!

З великою повагою і шаною,

Директор ІФКС НАН України
академік НАН України

I.M.МРИЛЛОД

Львів, 26 травня 2016 року

Казенне підприємство
спеціального приладобудування
«АРСЕНАЛ»

Директору Інституту металофізики
ім. Г.В. Курдюмова Національної академії
наук України, академіку Національної
академії наук України
Івасишину О.М.

Вельмишановний
Оресте Михайловичу!

Колектив Казенного підприємства спеціального приладобудування "Арсенал" і я особисто щиро і сердечно поздоровляємо Вас і колектив Інституту металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України з 70-річчям з дня заснування!

Інститут металофізики за 70-ліття натхненої творчої праці здобув визнання в Україні і у світовій науці і техніці своїми ефективними, інноваційними і прогресивними розробками, втіленими в широкий спектр виробів загальнотехнічного і спеціального застосування.

Особливостями розробок є їх вирішальне значення для розвитку науки і техніки та створення нових типів і видів техніки, в тому числі і спеціальної - для озброєння і військової техніки.

Саме такі унікальні розробки науковців інституту, починаючи з 1972 року, сприяли створенню нашим підприємством одних з найкращих у світі оптических головок самонаведення для ракет класу "повітря-повітря" - МК-80 та покращених надалі їх модифікацій.

Наша плідна співпраця за кількома напрямками розробок вже в наші часи надає нам впевненість у створенні новітніх високоефективних виробів світового рівня для забезпечення високої боєздатності Збройних сил України і конкурентоспроможного експортного потенціалу.

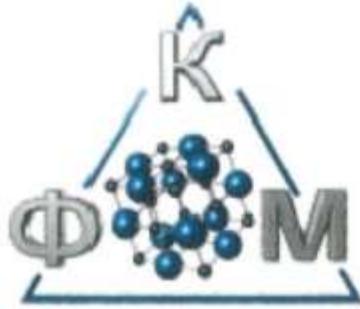
Ми впевнені, що наша співпраця і надалі буде творчою і успішною!

Ми бажаємо колективу Інституту металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України і Вам особисто та Вашим родинам щастя, міцного здоров'я і нових творчих успіхів та звершень на благо нашої Вітчизни!

З повагою,

Директор-Головний конструктор
КП СПБ «Арсенал»

М.І. Лихоліт

**Директору
Інституту металофізики
ім. Г. В. Курдюмова
НАН України
академіку НАН України
Івасишину О.М.**

Вельмишановний Оресте Михайловичу!

Колектив кафедри фізики металів Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут" широсярдно вітає славетний колектив Інституту металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України з ювілеєм – 70-річчям від дня заснування !

Заснований видатними вченими: академіками Г.В. Курдюмовим, В.І. Даниловим, А.А. Смирновим, В.М. Свєчніковим, професором С.Д. Герцикеном, – Інститут металофізики став визначним науково-дослідницьким центром в галузі фізики твердого тіла та сучасного фізичного матеріалознавства, здобутки якого визнано і відзначено на міжнародному і державному рівнях.

З часів, коли в НТУУ "КПІ" в 1952 році під керівництвом видатного педагога і вченого, директора КПІ (в 1952 – 1955 роках) академіка В.Н. Гріденєва було відкрито підготовку кадрів за спеціальністю "Фізика металів", – бере початок прекрасна традиція широкої співпраці, професійної та інтелектуальної єдності і єдності в людському вимірі колективу і студентів кафедри фізики металів з Інститутом металофізики – традицію, яку наслідують всі покоління вчених, викладачів, аспірантів і студєнтів.

Виключно важливим кроком в поглибленні інтеграції кафедри з Інститутом металофізики стало створення в 1992 – 1993 роках за ініціативи директора Інституту академіка В.В. Немошканенка та за підтримки президента НАН України академіка Б.Є. Патона і першого віце-президента НАН України академіка А.П. Шпака філії кафедри фізики металів в Інституті металофізики, діяльність якої багато років організовують проф. М.О. Васильєв та проф. В.М. Надутов.

Сьогодні навчальний процес і наукова діяльність кафедри фізики металів – однієї із провідних кафедр НТУУ"КПІ" як дослідницького університету – органічно пов'язані з багатогранною діяльністю Інституту металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України, що надає можливість готовувати конкурентоспроможних на міжнародних ринках фахівців, просувати інноваційні проекти і розробки, бути присутньою і в інших секторах міжнародного освітньо-науково-інформаційного простору.

Велика вдячність Вам, вельмишановний Оресте Михайловичу, всім вченим і працівникам інституту, які докладають зусиль в співробітництві з Національним технічним університетом України "Київський політехнічний інститут", з кафедрою фізики металів !

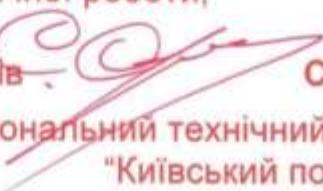
Ми пишаємося видатними випускниками спеціальності "Фізика металів", навчання, життя і діяльність яких були тісно пов'язані як з кафедрою фізики металів, так і з Інститутом металофізики, серед яких – академіки В.В. Немошканенко, С.О. Фірстов, Ю.В. Найдич, Ю.М. Солонін, О.М. Діхне, член-кореспонденти НАН України В.Т. Черепін, С.П. Ошкадьоров, Ю.М. Коваль, Ю.Я. Мєшков, Ю.В. Мільман, О.В. Курдюмов та багато інших – докторів і кандидатів наук, – які протягом десятиліть вірно слугують фундаментальній і прикладній науці не тільки в Україні, але і далеко за її межами.

Від всього серця бажаємо колективу Інституту металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України добра і злагоди, оптимізму і наснаги, успіхів у плідній праці в ім'я прогресу та на благо процвітання України !

З глибокою повагою –

Проректор з науково-педагогічної роботи,

науковий керівник
кафедри фізики металів

S.I. Сидоренко

Національний технічний університет України
"Київський політехнічний інститут"

**м. Київ
травень 2016 року**

Шановні колеги! Дорогі друзі!
Шановний Оресте Михайловичу!

Дирекція і колектив Інституту надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля НАН України сердечно вітають Вас з відкриттям конференції «Сучасні проблеми фізики металів і металічних систем», присвяченій 70-річчю славетного Інституту металофізики ім. Т.В. Курдюмова Національної академії наук України.

Заснування в 1954 році Лабораторії металофізики АН УРСР на базі відділу металофізики Інституту чорної металургії АН УРСР, до складу якої увійшли провідні вчені Дніпропетровського фізико-технічного інституту, Інституту фізики, Інституту чорної металургії, забезпечило подальший потужний розвиток української металофізичної науки і перетворення у 1954 році Лабораторії в Інститут металофізики АН УРСР.

У науковому світі добре відомі імена видатних учених-металофізиків, які в різні роки очолювали Лабораторію, а потім Інститут і розвивали нові напрями наукових досліджень, – академіку Т.В. Курдюмов, В.І. Данилов, А.А. Смирнов, В.Н. Гриднев, В.Г. Бар'яхтар, В.В. Немошканенко, А.П. Шпак.

70-річний шлях розвитку Вашого інституту увінчаний визначними творчими науковими та науково-технологічними досягненнями і вагомим внеском в науково-технічний прогрес, створенням відомих в країні і світі наукових шкіл з високим рівнем результатів фундаментальних досліджень, підготовленням не одного покоління наукових кадрів.

З 2011 року очолюєте Інститут Ви, шановний Оресте Михайловичу, гідно продовжуєте справу академіка В.Н. Гриднева – керуєте заснованою ним науковою школою фізики міцності металів і сплавів.

Нині Інститут металофізики ім. Т.В. Курдюмова НАН України є найбільшим в Україні та Європі науковим центром фундаментальних досліджень в галузі фізики металів, що охоплюють наукові напрями – електронна структура та властивості металів і сполук на їх основі, атомна будова металів і металомісних гетерофазних структур, наномасштабні та наноструктуровані системи, фізика міцності та пластичності металів і сплавів.

Неоцінимими для розвитку різних галузей вітчизняної промисловості є можливості накопиченого за роки існування Вашого інституту науково-технологічного потенціалу, наявність великої кількості інноваційних розробок в галузі отримання нових металічних матеріалів і сплавів, технологій обробки, діагностики та виготовлення виробів.

Про світовий рівень наукових досліджень інституту та їх обсяг свідчить Ваша співпраця з науковими центрами та університетами США, Німеччини, Китаю, Чехії, Польщі, Франції, Білорусі, Казахстану, Росії та інших країн, випуск трьох наукових періодичних видань – «Металлофізика и новейшие технологии», «Успехи физики металлов», «Наносистемы, наноматериалы, нанотехнологии».

Роботи провідних вчених Вашого інституту багаторазово відзначалися Державними преміями в галузі науки і техніки, преміями НАН України імені видатних вчених, орденами нашої держави, нагородами інших країн, присвоєнням високих звань заслужених діячів науки, науки і техніки України.

Бажаємо організаторам і учасникам конференції успішної роботи на благо розвитку української науки з фізики металів і металічних систем.

Колективу Інституту металофізики ім. Т.В. Курдюмова НАН України бажаємо подальших творчих звершень і відкриттів в ім'я інноваційного науково-технологічного розвитку нашої держави, особисто кожному співробітнику зичимо творчого натхнення, міцного здоров'я, щастя, добра і благополуччя.

Бажаємо миру і злагоди та європейського шляху розвитку нашої рідній Україні.

Директор інституту,
член-кореспондент НАН України

В.З. Туркевич

25 травня 2016 р.

Директору
Інституту металофізики
ім. Г. В. Курдюмова
НАН України
академіку НАН України
Івасишину О.М.

Дорогий Оресте Михайловичу!

Від імені Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут" вітаємо колектив Інституту металофізики ім. Г. В. Курдюмова НАН України з 70-річчям від дня заснування!

Визначними науковими досягненнями, зв'язками з промисловістю і міжнародною сферою, успіхами видатних випускників Київського політехнічного – співробітників ІМФ колектив Інституту металофізики завоював визнання науково-освітнянської спільноти як на теренах України, так і за її межами.

Пишаємося тим, що в наукових дослідженнях, підготовці інженерних кадрів та кадрів вищої кваліфікації, розробці навчально-методичної літератури, публікаціях підручників та монографій разом із вченими ІМФ беруть участь і вчені нашого університету.

Ця традиція – традиція нерозривної єдності Інституту металофізики і НТУУ "КПІ", закладена видатним педагогом і вченим академіком В.Н. Триднєвим, – зберігається протягом десятиліть.

Бажаємо подальших успіхів, досягнення нових висот в ім'я України, а кожному із Вас, – наші дорогі колеги, – здоров'я, творчих здобутків, здійснення всіх мрій і сподівань!

З повагою –

Ректор

м. Київ
 травень 2016 року

М.З. Згуровський
Національний технічний університет України
"Київський політехнічний інститут"

Facta non verba –
Діла, а не слова.

ДІПЛОМА

Радіоастрономічний інститут Національної академії
наук України вітає своїх колег – науковців:

ІНСТИТУТ МЕТАЛОФІЗИКИ ІМЕНІ Г.В. КУРДЮМОВА!

Ми просимо прийняти цей диплом, як свідоцтво
знаменої події: Інститут металофізики імені Г.В.
Курдюмова **70** разів обернувся навколо Сонця, жодного разу
не збившись з обраної орбіти. Ви пройшли цей тернистий
шлях, доляючи усі природні та неприродні перепони,
водночас приголомшуючи світ видатними науковими
відкриттями. Про Ваші досягнення можна сказати коротко:

Alis volans propriis - Той, хто летить на власних крилах

Продовжуйте успішно Ваш сонячний шлях та будемо
разом жити і працювати.

Benedicti Domini sit vobiscum! –
Хай буде з Вами благословіння Божє!

Дирекція РІ НАН України
25 травня 2016 року

Харків

РАДІОАСТРОНОМІЧНИЙ
ІНСТИТУТ
НАН УКРАЇНИ

Інституту металофізики

ім. Г.В. Курдюмова

НАН України

Львів-2016

Шановні співробітники!

Дорогі друзі та колеги!

Вельмишановний Оресте Михайловичу!

Дирекція та колектив Фізико-механічного інституту ім. Г.В.Карпенка Національної академії наук України сердечно вітають Вас із знаменою подією у житті Вашого інституту – **70-річчям від дня заснування!**

Інститут металофізики є одним із найбільших в Україні та визнаним у світі науковим центром фундаментальних досліджень із фізики металів.

Ваші досягнення у фізиці міцності металів і сплавів, теорії фазових перетворень і фазових рівноваг, теорії металів і сплавів з неідеальною кристалічною структурою, дослідження електронної структури та електронних властивостей широкого класу матеріалів широко відомі за межами України. Вони підтверджують особливе місце Вашого інституту на світовій мапі матеріалознавства, на якій прокладено десятки шляхів прямого міждержавного співробітництва.

Поряд із результатами фундаментальних досліджень Ваш колектив широко відомий в Україні та світі своїми прикладними роботами, які відзначенні чотирма Державними преміями СРСР, дванадцятьма Державними преміями УРСР та дев'ятьма Державними преміями України.

У цей святковий день бажаємо всім науковцям та співробітникам Вашого Інституту нових вагомих досягнень задля розвитку української науки, щиро зичимо всім міцного здоров'я, щастя та незгасаючої любові до праці та України.

**Директор інституту
академік НАН України**

– **Z.T. Назарчук**

**Почесний директор інституту
академік НАН України**

– **V.V. Панасюк**

Уважний Оресте Михайловичу!

Щиро вітаємо Вас та весь висококваліфікований та цілеспрямований колектив Інституту металофізики ім. Т.В. Курдюмова з визначеною датою – 70-річним ювілеем Інституту!

Історія Інституту металофізики ім. Т.В. Курдюмова – це гордість України, справжня скарбниця мудрості і освіченості десятків тисяч спеціалістів різних галузей металофізики. Колектив протягом десятиліть зберігає унікальний науковий потенціал та багаторічні традиції.

Сердечно бажаємо Вам і всьому колективу широких і щасливих доріг, оптимізму і віри, здійснення усіх планів, намірів та сподівань, здоров'я та удачі, плідної і творчої праці в ім'я розквіту України, на благо нашої рідної Батьківщини!

З повагою,

генеральний директор МОНДІ-ФІДІОІ. М.І. Савенець

Володимир Васильович

ПАНАСЮК

Почесний директор Фізико-механічного
інституту
ім. Г.В.Карпенка НАН України
академік НАН України

79060, м. Львів,
вул. Наукова, 5
тел. 264-86-88

e-mail: panasyuk@ipm.lviv.ua

Директорові Інституту металофізики
ім. Г.В. Курдюмова НАН України
Академікові НАН України
О.М. Івасишину

Глибокошановний Оресте Михайловичу!

Сердечно вітаю Вас і керований Вами колектив Інститут із важливою подією в історії розвитку Інституту – 70-річчям його наукової та науково-організаційної діяльності. Бажаю усім Вам доброго здоров'я, благополуччя та нових успіхів у вашій науковій діяльності.

Інститут за минулі роки діяльності утвердився як один із провідних наукових закладів НАН України в галузі металофізики, став одним із відомих у світовій науковій спільноті центром фундаментальних досліджень проблем електронної структури та властивостей металів і сполук, а також на їх основі наноструктурних систем, фізики міцності та пластичності металів і сплавів. Проблеми фізики міцності та пластичності металів є саме тією науковою проблемою матеріалознавства, над якою активно працює і колектив Фізико-механічного інституту НАН України у Львові. У цій галузі науки між колективами наших інститутів існує багаторічна співпраця, результатом якої стала організація міжнародних наукових форумів і одержання міжнародних грантів. Науковці нашого Інституту вдячні Вам за підтримку цієї співпраці.

З нагоди ювілею Вашого Інституту бажаю Вам, шановний Оресте Михайловичу, а також співробітникам Вашого Інституту доброго здоров'я та нових наукових успіхів у розв'язанні нових проблем металознавства, які забезпечать високий науковий авторитет української науки у світовій науковій спільноті.

Хай щастить Вам у Вашій праці на благо України!

З глибокою повагою

Почесний директор ФМІ
Академік НАН України

B.B. Панаюк

Львів, 26 травня 2016 року

70

*Інститут металофізики
ім. Т.В. Курдюмова
НАН України
1945-2015*

Шановні колеги і друзі!

Колектив Фізико-технічного інституту низьких температур ім. Б.І. Веркіна НАН України з почуттям сердечної теплоти і щирої поваги поздоровляє Вас із славетним ювілеєм!

Інститут металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України внес величезний вклад у розвиток вітчизняної науки, створення передових технологій та зайняв гідне місце серед світових наукових центрів. Від початку свого заснування і донині Інститут активно втілює фундаментальні результати досліджень в конкретні практичні розробки, нові матеріали і технології.

З вашим Інститутом нерозривно пов'язана наукова діяльність десятків вчених зі світовим ім'ям, засновників наукових шкіл, чий талант та невтомна праця викликають законну гордість їх учнів та послідовників.

Свое 70-річчя Інститут зустрічає у розквіті сил, озброєний вмінням та досвідом, не втративши ентузіазму молодості в науковому пошуку.

Ми, фізики і математики Фізико-технічного інституту низьких температур ім. Б.І. Веркіна, бажаємо Вам подальших творчих успіхів, процвітання та нових наукових досягнень на благо України.

Сподіваємося, що міцна дружба та наукова співпраця будуть і в майбутньому поєднувати наші колективи.

Директор ФТІНТ ім. Б.І. Веркіна
НАН України
академік НАН України

С.Л. Гнатченко

